

Burgers willen vooral door middel van het ontvangen van informatie bij de Juiste Zorg op de Juiste Plek betrokken worden

Frank van der Hulst, Anne Brabers, Judith de Jong

De Juiste Zorg op de Juiste Plek (JZOJP) is een beweging van partijen in de zorg met als doel de zorg toekomstbestendig te maken. Om dit te realiseren is ook betrokkenheid van burgers belangrijk. Binnen het Nivel Consumentenpanel Gezondheidszorg is onderzocht hoe burgers betrokken willen worden bij JZOJP praktijkinitiatieven en onderzoek. Ruim de helft van de burgers (58%) gaf aan het krijgen van informatie over de JZOJP (erg) belangrijk te vinden. Het vaakst werd aangegeven deze informatie te willen ontvangen via een nieuwsbrief of website, of via een persoonlijke brief/e-mail. Daarnaast gaf 39% aan het kunnen geven van een mening over de JZOJP (erg) belangrijk te vinden. Ten slotte gaf een derde van de burgers (33%) aan meebeslissen over de JZOJP (erg) belangrijk te vinden. Bijna de helft van de burgers (46%) gaf aan niet te willen meebeslissen over de JZOJP.

Juiste zorg op de juiste plek

De gezondheidszorg in Nederland staat kwalitatief op een hoog niveau. Echter zorgen ontwikkelingen, zoals de toenemende vergrijzing, oplopende tekorten van zorgpersoneel en stijgende kosten, voor uitdagingen met het oog op de toekomst [1]. Een andere manier van organiseren van zorg is nodig, om ook in de toekomst goede en betaalbare zorg te kunnen blijven leveren. Om die reden is De Juiste Zorg op de Juiste Plek (JZOJP) ontstaan, een beweging van partijen in de zorg met als doel de zorg toekomstbestendig te maken. De JZOJP moet ervoor zorgen dat (duurdere) zorg wordt voorkomen, zorg verplaatst wordt en rondom de mensen wordt georganiseerd, en zorg wordt vervangen door de inzet van slimme zorg en eHealth [1]. Om dit te kunnen realiseren is betrokkenheid nodig van alle partijen, dat wil zeggen overheid, inkopers, zorgaanbieders, maar ook burgers. Er is echter nog weinig bekend over de manier waarop burgers betrokken willen worden bij de JZOJP. Dit blijkt ook uit de kennisagenda van de Taskforce JZOJP, waarin de behoeften van burgers als één van de negen kennisthema's is opgenomen [2]. Eén van de vragen die in de kennisagenda genoemd wordt betreft: Hoe willen burgers betrokken worden bij JZOJP praktijkinitiatieven en bij onderzoek? Om hier meer inzicht in te krijgen, is als eerste stap in februari 2021 een aantal vragen voorgelegd aan 1.500 panelleden van het Nivel Consumentenpanel Gezondheidszorg. De vragen gingen in op het belang en de behoeften rondom drie vormen van participatie bij de JZOJP: informatie krijgen, mening geven en meebeslissen. Ook is gekeken of er verschillen zijn tussen groepen burgers. Deze factsheet beschrijft de resultaten gebaseerd op de antwoorden van 885 respondenten (respons van 59%).

Meer dan de helft van de burgers vindt informatie ontvangen over de JZOJP (erg) belangrijk

Ruim de helft van de burgers (58%) gaf aan het krijgen van informatie over de JZOJP (erg) belangrijk te vinden (score 6 of 7) (Figuur 1). Een kleine groep burgers (6%) gaf aan dit (erg) onbelangrijk te vinden (score 1 of 2). Gemiddeld gaven burgers een score van 5,45 op een schaal van 1 tot 7 (zie Bijlagen, Tabel A). Vrouwen vinden het krijgen van informatie over de JZOJP belangrijker dan mannen; respondenten van 65 jaar en ouder vinden het belangrijker dan respondenten van 40 t/m

64 jaar, en respondenten met een aandoening of ziekte vinden het belangrijker dan respondenten zonder aandoening of ziekte¹.

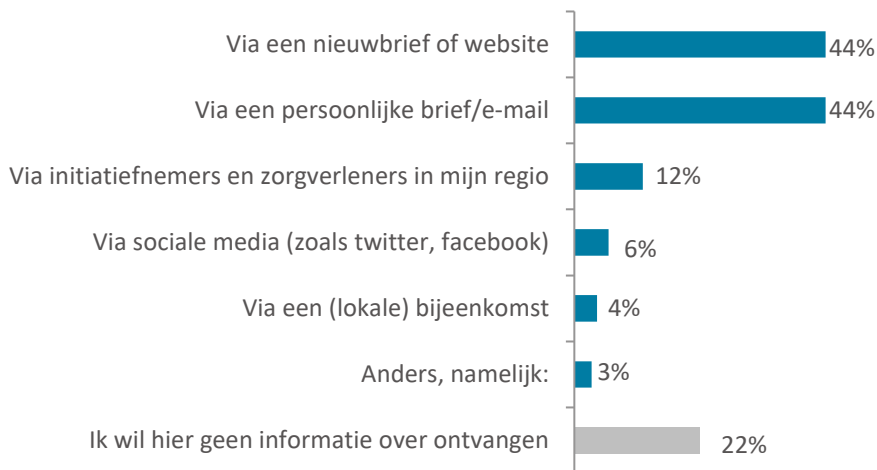
Figuur 1 Hoe belangrijk is het voor u om informatie te krijgen over de juiste zorg op de juiste plek? (n=820, gewogen)

Voorkeur voor informatie via nieuwsbrief of website, of via een persoonlijke brief/e-mail

Burgers gaven het vaakst aan informatie te willen ontvangen via een nieuwsbrief of website (44%), of via een persoonlijke brief/e-mail (44%) (Figuur 2). Respondenten met een hoog of middel opleidingsniveau gaven vaker aan informatie te willen ontvangen via een nieuwsbrief of website dan respondenten met een laag opleidingsniveau (zie Bijlagen, Tabel B). Een kleine groep van 6% van de burgers gaf aan via sociale media informatie over de JZOJP te willen ontvangen. Jongeren (18 t/m 39 jaar) gaven dit vaker aan dan respondenten van 40 t/m 64 jaar of 65 jaar en ouder, en vrouwen vaker dan mannen. Hoewel de meerderheid aangaf op een bepaalde manier informatie over de JZOJP te willen ontvangen, gaf 22% van de burgers aan dit niet te willen. Respondenten met een laag opleidingsniveau gaven vaker aan dat ze geen informatie willen ontvangen (46%) dan respondenten met een middel (19%) of hoog opleidingsniveau (18%).

Figuur 2 Op welke manieren wilt u hierover informatie ontvangen (meerdere antwoorden mogelijk)? (n=825, gewogen)

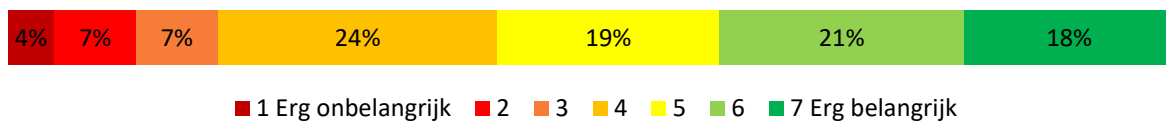

¹ Of de respondenten wel of geen aandoening of ziekte hebben, is gebaseerd op door de respondenten zelf gerapporteerde gegevens. Leden van het Nivel Consumentenpanel Gezondheidszorg konden bij de start van hun lidmaatschap uit een diverse lijst van aandoeningen aangeven of zij deze aandoeningen hadden. Leden die destijds ten minste één aandoening hebben aangekruist, worden meegenomen in de groep respondenten met aandoening of ziekte. De lijst met aandoeningen is te vinden in het basisrapport over het Consumentenpanel Gezondheidszorg [4].

Vier op de tien burgers vinden het kunnen geven van een mening over de JZOJP (erg) belangrijk

Ongeveer vier op de tien burgers (39%) gaven aan het kunnen geven van een mening over de JZOJP (erg) belangrijk te vinden (score 6 of 7) (Figuur 3). Ongeveer één op de tien burgers (11%) gaf aan het kunnen geven van een mening over de JZOJP (erg) onbelangrijk te vinden (score 1 of 2). Gemiddeld gaven burgers een score van 4,83 op een schaal van 1 tot 7 (zie Bijlagen, Tabel C). Respondenten van 65 jaar en ouder en respondenten van 40 t/m 64 jaar vinden het geven van een mening over de JZOJP belangrijker dan jongeren (18 t/m 39 jaar). Ook vinden respondenten met een aandoening of ziekte het belangrijker dan respondenten zonder aandoening of ziekte, en vinden respondenten met een middel opleidingsniveau het belangrijker dan respondenten met een hoog opleidingsniveau.

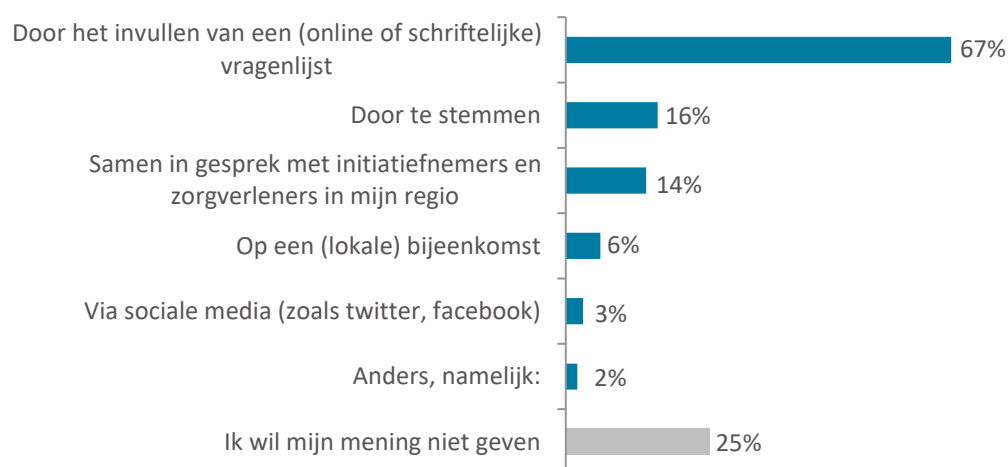
Figuur 3 Hoe belangrijk is het voor u dat u uw mening kunt geven over de juiste zorg op de juiste plek? (n=826, gewogen)

Twee derde van de burgers wil mening via een vragenlijst geven

Twee op de drie burgers (67%) gaven aan hun mening te willen geven over de JZOJP via een (online of schriftelijke) vragenlijst (Figuur 4). Hierbij moet wel vermeld worden dat dit antwoord mogelijk zo hoog scoort, omdat deelnemers aan dit onderzoek als lid van een panel vaker vragenlijsten invullen. Stemmen volgt met 16% op plek twee. Respondenten met een middel of hoog opleidingsniveau gaven vaker aan hun mening te willen geven via een vragenlijst of door te stemmen dan respondenten met een laag opleidingsniveau (zie Bijlagen, Tabel D). Samen in gesprek met initiatiefnemers en zorgverleners in de regio staat op plek drie. Respondenten met een aandoening of ziekte gaven aan dit vaker te willen dan respondenten zonder aandoening of ziekte. Een kwart (25%) van de burgers gaf aan geen mening te willen geven. Jongeren (18 t/m 39 jaar) en respondenten van 40 t/m 64 jaar gaven dit vaker aan dan ouderen (65 jaar en ouder); respondenten zonder aandoening of ziekte vaker dan respondenten met een aandoening of ziekte; en respondenten met een laag opleidingsniveau vaker dan respondenten met een middel of hoog opleidingsniveau.

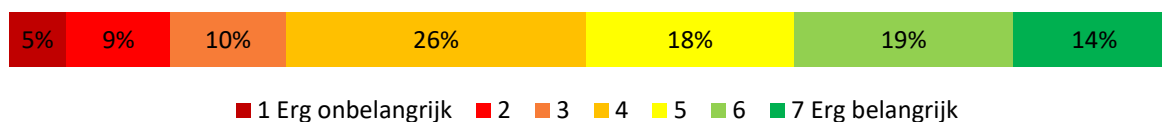
Figuur 4 Op welke manieren wilt u uw mening geven over de juiste zorg op de juiste plek? (meerdere antwoorden mogelijk) (n=820, gewogen)

Een derde van de burgers vindt meebeslissen over de JZOJP (erg) belangrijk

Eén op de drie burgers (33%) gaf aan meebeslissen over de JZOJP (erg) belangrijk te vinden (score 6 of 7) (Figuur 5). Een groep van 14% van de burgers gaf aan meebeslissen over de JZOJP (erg) onbelangrijk te vinden (score 1 of 2). Gemiddeld gaven burgers een score van 4,58 op een schaal van 1 tot 7 (zie Bijlagen, Tabel E). Ouderen (65 jaar en ouder) en respondenten van 40 t/m 64 jaar vinden meebeslissen over de JZOJP belangrijker dan jongeren (18 t/m 39 jaar), en respondenten met een aandoening of ziekte vinden het belangrijker dan respondenten zonder aandoening of ziekte.

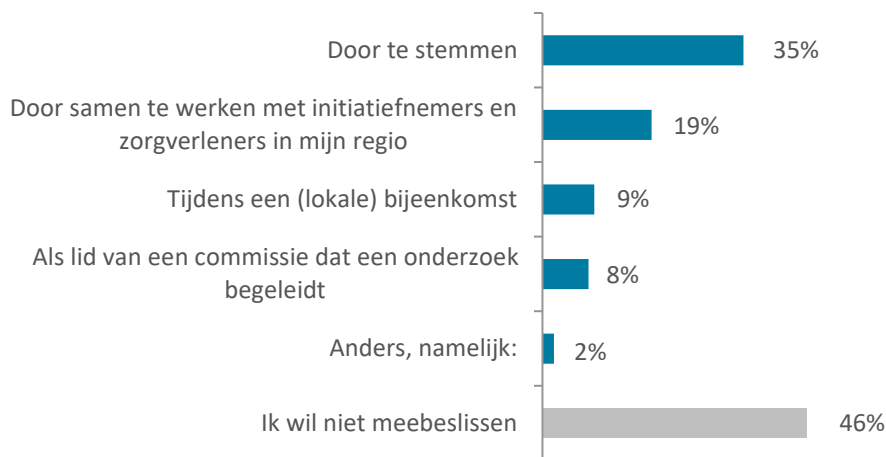
Figuur 5 Hoe belangrijk is het voor u om mee te beslissen over de juiste zorg op de juiste plek? (n=822, gewogen)

Bijna de helft van de burgers gaf aan niet te willen meebeslissen over de JZOJP

Iets minder dan de helft (46%) van de burgers gaf aan niet te willen meebeslissen over de JZOJP (Figuur 6). Respondenten zonder aandoening of ziekte gaven dit vaker aan dan respondenten met een aandoening of ziekte, en respondenten met een laag opleidingsniveau vaker dan respondenten met een middel of hoog opleidingsniveau (zie Bijlagen, Tabel F). Burgers die wel willen meebeslissen, gaven het vaakst aan dit te willen doen door te stemmen (35%). Vrouwen gaven dit vaker aan dan mannen, en respondenten met een middel of hoog opleidingsniveau vaker dan respondenten met een laag opleidingsniveau. Samenwerken met initiatiefnemers en zorgverleners in de regio volgt met 19% op plek twee. Respondenten met een aandoening of ziekte gaven vaker aan dit te willen dan respondenten zonder aandoening of ziekte.

Figuur 6 Op welke manieren wilt u meebeslissen over de juiste zorg op de juiste plek? (meerdere antwoorden mogelijk) (n=827, gewogen)

Tot slot

Om de beweging van de JZOJP in gang te zetten, is betrokkenheid van burgers nodig. Onze resultaten laten zien dat burgers vooral passief, door het ontvangen van informatie, betrokken willen worden bij de JZOJP en in mindere mate actief willen meebeslissen. Informatie ontvangen via een nieuwsbrief of website, of via een persoonlijke brief/e-mail, heeft daarbij de voorkeur. Ook het kunnen geven van een mening over de JZOJP wordt door een groot deel van de burgers als belangrijk gezien. Wel wordt dit als wat minder belangrijk gezien dan het krijgen van informatie. Men heeft hierbij de voorkeur voor het geven van een mening door het invullen van een (online of schriftelijke) vragenlijst. Hierbij moet wel rekening gehouden worden met het feit dat deze voorkeur mogelijk deels wordt veroorzaakt doordat deelnemers aan dit onderzoek vaker vragenlijsten invullen voor het Nivel Consumentenpanel Gezondheidszorg. Meebeslissen wordt ten opzichte van het krijgen van informatie en het geven van een mening over de JZOJP als minst belangrijk gezien: bijna de helft van de burgers gaf aan niet te willen meebeslissen over de JZOJP. De resultaten van dit onderzoek zijn vergelijkbaar met resultaten uit eerder onderzoek naar de participatie van verzekerden in het zorginkoopbeleid [3]. Ook uit dat onderzoek bleek dat er meer interesse was voor 'lagere' participatievormen (informerende) dan 'hogere' participatievormen (meebeslissen).

Verder blijkt uit onze resultaten dat er verschillen zijn in de behoefte aan betrokkenheid tussen groepen burgers. De resultaten laten onder andere zien dat ouderen en respondenten met een aandoening of ziekte vaker aangeven betrokkenheid bij de JZOJP belangrijk te vinden. Daarnaast blijkt dat respondenten met een laag opleidingsniveau vaker aangeven geen informatie te willen ontvangen, geen mening te willen geven en niet te willen meebeslissen. Verder onderzoek zou zich kunnen richten op de vraag waarom bepaalde groepen niet betrokken willen worden en of er manieren zijn om deze groepen wel te betrekken, zodat zo veel mogelijk verschillende meningen gehoord kunnen worden en er draagvlak en betrokkenheid voor de JZOJP kan worden gecreëerd onder zoveel mogelijk verschillende groepen burgers in de samenleving.

Het onderzoek

In februari 2021 ontving een steekproef (N=1.500) uit het Consumentenpanel Gezondheidszorg [4], representatief naar leeftijd en geslacht voor de bevolking van 18 jaar en ouder, een vragenlijst (schriftelijk of online, afhankelijk van hun eigen voorkeur) over onder andere de wens van betrokkenheid bij de Juiste Zorg op de Juiste Plek. De resultaten beschreven in deze factsheet zijn gebaseerd op de antwoorden van 885 respondenten (respons van 59%). Van de respondenten was 48% man en 52% vrouw; 27% was 18-39 jaar, 47% was 40-64 jaar en 26% was 65 jaar of ouder; 11% had een laag opleidingsniveau, 42% een middel opleidingsniveau en 47% een hoog opleidingsniveau; en 66% had een ziekte/aandoening. De uiteindelijke respons was, op basis van leeftijd en geslacht, niet helemaal representatief voor de verzekerde bevolking in Nederland. Wanneer er gesproken wordt over de burgers, is een weging toegepast om hiervoor te corrigeren. Daarnaast is met behulp van t-toetsen, ANOVA en chi-kwadraattoetsen onderzoek gedaan naar verschillen in resultaten tussen groepen respondenten op basis van de achtergrondkenmerken leeftijd, geslacht, opleidingsniveau en het wel/niet hebben van een aandoening of ziekte. De resultaten hiervan zijn terug te vinden in de bijlagen. Alleen relevante significante ($p \leq 0.05$) verschillen tussen groepen zijn in deze factsheet in de tekst beschreven.

Meer weten

U vindt deze publicatie en alle andere Nivel-publicaties op www.nivel.nl/publicaties.

Meer informatie over het Consumentenpanel: ga naar www.nivel.nl/consumentenpanel of e-mail naar consumentenpanel@nivel.nl. Ook kunt u de volgende publicatie downloaden: [Consumentenpanel Gezondheidszorg: basisrapport met informatie over het panel \(2015\)](#).

Titelgegevens van deze publicatie

De gegevens uit deze publicatie mogen met de volgende bronvermelding worden gebruikt: Hulst, F.J.P. van der, Brabers, A.E.M., Jong, J.D. de. Burgers willen vooral door middel van het ontvangen van informatie bij de Juiste Zorg op de Juiste Plek betrokken worden. Utrecht: Nivel, 2021.

Literatuur

- [1] Taskforce Zorg op de Juiste Plek (2018). Taskforce rapport JZOJP. Geraadpleegd via: <https://www.dejuistezorgopdejuisteplek.nl/over-ons/>
- [2] Kennisplatform de Juiste Zorg op de Juiste Plek (JZOJP) (2020). Kennisagenda Zorg op de Juiste Plek. Geraadpleegd via: <https://publicaties.zonmw.nl/kennisagenda-zorg-op-de-juiste-plek-editie-2020/>
- [3] Erp, K.J.P.M. van, Out, K.E.M., Bes, R.E., Curfs, E., Jong, J.D. de. Participatie van verzekerden in het zorginkoopbeleid: belang van inspraak en gebruik van informatie volgens verzekerden. Utrecht: Nivel, 2017.
- [4] Brabers, A.E.M., Reitsma-van Rooijen, M., Jong, J.D. de. Consumentenpanel Gezondheidszorg: basisrapport met informatie over het panel. Utrecht: Nivel, 2015.

Bijlagen

Tabel A. Hoe belangrijk is het voor u om informatie te krijgen over de juiste zorg op de juiste plek?

Score	Totaal n=820, gewogen	Geslacht		Leeftijd			Opleidingsniveau			Aandoening of ziekte**	
		Man	Vrouw	18 t/m 39	40 t/m 64	65+	Laag (t/m LBO)	Middel	Hoog (HBO/ WO)	Wel	Geen
		n=401	n=420	n=219	n=388	n=214	n=86	n=337	n=387	n=536	n=275
1	3%	3%	2%	2%	4%	2%	8%	3%	2%	2%	4%
2	3%	4%	2%	4%	3%	4%	1%	4%	4%	3%	4%
3	4%	4%	4%	5%	4%	4%	3%	5%	3%	4%	4%
4	13%	14%	12%	13%	15%	9%	14%	14%	12%	13%	14%
5	19%	21%	16%	21%	20%	14%	13%	18%	20%	18%	19%
6	29%	29%	28%	30%	29%	28%	23%	25%	32%	27%	31%
7	29%	24%	35%	26%	27%	39%	37%	32%	27%	33%	23%
Gemiddelde (SD)	5,45 (1,53)	5,28 (0,08)	5,62 (0,07)	5,38 (1,48)	5,37 (1,53)	5,68 (1,54)	5,41 (1,81)	5,43 (1,56)	5,49 (1,44)	5,54 (0,06)	5,25 (0,10)
ANOVA ¹ /t-toets ²		0,001 ^{2*}		0,045 ^{1*}			0,857 ^{1*}			0,012 ^{2*}	

* = Significant verschil ($p \leq 0,05$);

** Gebaseerd op door de respondenten zelf gerapporteerde gegevens. Leden van het Nivel Consumentenpanel Gezondheidszorg konden bij de start van hun lidmaatschap uit een diverse lijst van aandoeningen aangeven of zij deze aandoeningen hadden. Leden die destijds ten minste één aandoening hebben aangekruist, worden meegenomen in de groep respondenten met aandoening of ziekte.

Tabel B. Op welke manieren wilt u hierover informatie ontvangen? (meerdere antwoorden mogelijk)

Manier van informatie ontvangen	Totaal n=825, gewogen	Geslacht			Leeftijd			Opleidingsniveau				Aandoening of ziekte**			
		Man	Vrouw	χ^2	18 t/m 39	40 t/m 64	65+	χ^2	Laag (t/m LBO)	Middel	Hoog (HBO/ WO)	χ^2	Wel	Geen	χ^2
		n=403	n=425		n=220	n=392	n=215		n=87	n=341	n=388		n=540	n=278	
Ik wil hier geen informatie over ontvangen	22%	23%	20%	0,219	25%	21%	18%	0,174	46%	19%	18%	0,000*	20%	25%	0,078
Via een nieuwsbrief of website	44%	43%	45%	0,495	41%	46%	43%	0,493	22%	45%	49%	0,000*	46%	40%	0,112
Via een persoonlijke brief / e-mail	44%	46%	41%	0,138	45%	40%	47%	0,189	37%	47%	42%	0,146	45%	41%	0,321
Via een (lokale) bijeenkomst	4%	4%	4%	0,701	4%	3%	5%	0,554	2%	4%	5%	0,526	5%	2%	0,025*
Via initiatiefnemers en zorgverleners in mijn regio	12%	12%	13%	0,887	13%	11%	15%	0,428	9%	12%	14%	0,395	13%	12%	0,552
Via sociale media (zoals twitter, facebook)	6%	4%	8%	0,043*	12%	5%	1%	0,000*	3%	6%	6%	0,563	6%	6%	0,675
Anders, namelijk	3%	2%	4%	0,175	2%	4%	2%	0,402	2%	1%	4%	0,132	3%	2%	0,500

Percentages tellen op tot meer dan 100%. Dit komt omdat respondenten meerdere antwoorden konden aankruisen;

* = Significant verschil ($p \leq 0,05$);

** Gebaseerd op door de respondenten zelf gerapporteerde gegevens. Leden van het Nivel Consumentenpanel Gezondheidszorg konden bij de start van hun lidmaatschap uit een diverse lijst van aandoeningen aangeven of zij deze aandoeningen hadden. Leden die destijds ten minste één aandoening hebben aangekruist, worden meegenomen in de groep respondenten met aandoening of ziekte.

Tabel C. Hoe belangrijk is het voor u dat u uw mening kunt geven over de juiste zorg op de juiste plek?

Score	Totaal n=826, gewogen	Geslacht		Leeftijd			Opleidingsniveau			Aandoening of ziekte**	
		Man	Vrouw	18 t/m 39	40 t/m 64	65+	Laag (t/m LBO)	Middel	Hoog (HBO/ WO)	Wel	Geen
		n=402	n=426	n=220	n=392	n=216	n=87	n=342	n=389	n=541	n=277
1	4%	4%	4%	6%	3%	3%	6%	3%	4%	3%	5%
2	7%	8%	5%	11%	5%	5%	6%	5%	8%	5%	9%
3	7%	7%	7%	9%	7%	6%	8%	6%	8%	6%	9%
4	24%	22%	26%	25%	26%	20%	23%	25%	24%	21%	30%
5	19%	21%	16%	19%	20%	18%	14%	18%	21%	19%	18%
6	21%	21%	22%	17%	24%	21%	16%	21%	22%	25%	16%
7	18%	17%	19%	13%	16%	26%	28%	21%	13%	21%	12%
Gemiddelde (SD)	4,83 (1,63)	4,77 (0,08)	4,89 (0,08)	4,42 (1,73)	4,90 (1,53)	5,14 (1,62)	4,92 (1,81)	4,98 (1,60)	4,68 (1,61)	5,04 (0,07)	4,42 (0,10)
ANOVA ¹ /t-toets ²	-	0,296 ²		0,000 ^{1*}			0,037 ^{1*}			0,000 ^{2*}	

* = Significant verschil ($p \leq 0,05$);

** Gebaseerd op door de respondenten zelf gerapporteerde gegevens. Leden van het Nivel Consumentenpanel Gezondheidszorg konden bij de start van hun lidmaatschap uit een diverse lijst van aandoeningen aangeven of zij deze aandoeningen hadden. Leden die destijds ten minste één aandoening hebben aangekruist, worden meegenomen in de groep respondenten met aandoening of ziekte.

Tabel D. Op welke manieren wilt u uw mening geven over de juiste zorg op de juiste plek? (meerdere antwoorden mogelijk)

Manier van mening geven	Totaal n=820, gewogen	Geslacht			Leeftijd			Opleidingsniveau				Aandoening of ziekte**			
		Man	Vrouw	χ^2	18 t/m 39	40 t/m 64	65+	χ^2	Laag (t/m LBO)	Middel	Hoog (HBO/ WO)	χ^2	Wel	Geen	χ^2
		n=402	n=419		n=219	n=391	n=211		n=85	n=336	n=390		n=537	n=275	
Ik wil mijn mening niet geven	25%	26%	22%	0,250	26%	27%	17%	0,021*	41%	23%	22%	0,001*	22%	29%	0,013*
Door het invullen van een vragenlijst	67%	66%	69%	0,351	67%	65%	73%	0,182	46%	70%	70%	0,000*	69%	65%	0,376
Op een (lokale) bijeenkomst	6%	7%	5%	0,244	5%	7%	7%	0,696	0%	7%	7%	0,042*	7%	5%	0,225
Samen in gesprek met initiatiefnemers en zorgverleners	14%	15%	14%	0,808	12%	13%	18%	0,135	15%	11%	17%	0,080	18%	8%	0,000*
Via sociale media (zoals twitter, facebook)	3%	2%	4%	0,207	5%	4%	1%	0,170	1%	4%	3%	0,237	4%	1%	0,033*
Door te stemmen	16%	14%	17%	0,322	20%	14%	15%	0,160	7%	18%	16%	0,043*	16%	15%	0,586
Anders, namelijk:	2%	1%	2%	0,645	1%	2%	3%	0,284	2%	0%	3%	0,045*	2%	0%	0,033*

Percentages tellen op tot meer dan 100%. Dit komt omdat respondenten meerdere antwoorden konden aankruisen;

* = Significant verschil ($p \leq 0,05$);

** Gebaseerd op door de respondenten zelf gerapporteerde gegevens. Leden van het Nivel Consumentenpanel Gezondheidszorg konden bij de start van hun lidmaatschap uit een diverse lijst van aandoeningen aangeven of zij deze aandoeningen hadden. Leden die destijds ten minste één aandoening hebben aangekruist, worden meegenomen in de groep respondenten met aandoening of ziekte.

Tabel E. Hoe belangrijk is het voor u om mee te beslissen over de juiste zorg op de juiste plek?

Score	Totaal n=822, gewogen	Geslacht		Leeftijd			Opleidingsniveau			Aandoening of ziekte**	
		Man n=402	Vrouw n=422	18 t/m 39 n=219	40 t/m 64 n=392	65+ n=213	Laag (t/m LBO) n=86	Middel n=338	Hoog (HBO/ WO) n=389	Wel n=537	Geen n=278
1	5%	5%	5%	5%	5%	5%	8%	4%	4%	4%	5%
2	9%	9%	8%	13%	6%	9%	7%	6%	11%	7%	12%
3	10%	9%	10%	12%	10%	7%	8%	9%	10%	9%	12%
4	26%	25%	27%	26%	27%	24%	28%	28%	24%	24%	30%
5	18%	19%	15%	19%	19%	13%	14%	17%	18%	18%	17%
6	19%	19%	20%	13%	21%	23%	13%	20%	20%	21%	16%
7	14%	13%	15%	12%	13%	19%	22%	16%	12%	17%	8%
Gemiddelde (SD)	4,58 (1,66)	4,55 (0,08)	4,61 (0,08)	4,29 (1,67)	4,65 (1,60)	4,77 (1,74)	4,59 (1,85)	4,69 (1,62)	4,47 (1,66)	4,76 (0,07)	4,21 (0,10)
ANOVA ¹ /t-toets ²	-	0,640 ²		0,006 ^{1*}			0,185 ²			0,000 ^{1*}	

* = Significant verschil ($p \leq 0,05$);

** Gebaseerd op door de respondenten zelf gerapporteerde gegevens. Leden van het Nivel Consumentenpanel Gezondheidszorg konden bij de start van hun lidmaatschap uit een diverse lijst van aandoeningen aangeven of zij deze aandoeningen hadden. Leden die destijds ten minste één aandoening hebben aangekruist, worden meegenomen in de groep respondenten met aandoening of ziekte.

Tabel F. Op welke manieren wilt u meebeslissen over de juiste zorg op de juiste plek? (meerdere antwoorden mogelijk)

Manier van meebeslissen	Totaal n=827, gewogen	Geslacht			Leeftijd			Opleidingsniveau				Aandoening of ziekte**			
		Man n=405	Vrouw n=423	χ^2	18 t/m 39 n=220	40 t/m 64 n=392	65+ n=216	χ^2	Laag (t/m LBO) n=86	Middel n=342	Hoog (HBO/ WO) n=389	χ^2	Wel n=537	Geen n=280	χ^2
Ik wil niet meebeslissen	46%	45%	46%	0,789	49%	45%	43%	0,444	65%	44%	43%	0,001*	42%	52%	0,005*
Als lid van een commissie dat een onderzoek begeleid	8%	9%	6%	0,060	9%	8%	5%	0,246	1%	6%	10%	0,008*	9%	6%	0,122
Tijdens een (lokale) bijeenkomst	9%	10%	8%	0,299	8%	10%	10%	0,632	1%	10%	10%	0,024*	10%	8%	0,490
Samenwerken met initiatiefnemers en zorgverleners	19%	21%	17%	0,202	16%	20%	21%	0,441	12%	19%	21%	0,131	22%	14%	0,010*
Door te stemmen	35%	31%	38%	0,050*	37%	32%	36%	0,493	22%	39%	33%	0,010*	36%	31%	0,135
Anders, namelijk:	2%	3%	2%	0,747	1%	4%	2%	0,189	1%	1%	4%	0,126	3%	2%	0,306

Percentages tellen op tot meer dan 100%. Dit komt omdat respondenten meerdere antwoorden konden aankruisen;

* = Significant verschil ($p \leq 0,05$);

** Gebaseerd op door de respondenten zelf gerapporteerde gegevens. Leden van het Nivel Consumentenpanel Gezondheidszorg konden bij de start van hun lidmaatschap uit een diverse lijst van aandoeningen aangeven of zij deze aandoeningen hadden. Leden die destijds ten minste één aandoening hebben aangekruist, worden meegenomen in de groep respondenten met aandoening of ziekte.